

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Obligatione Matrimoniali secundum Legem Naturae

Wernher, Johann Balthasar von

Lipsiae, 1698

§. VII

urn:nbn:de:bsz:31-102612

ἐκ ἐπιθῆ ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα; ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. Non
conditus est vir propter uxorem, sed uxor propter virum. Malè au-
tem hoc dictum applicat Pererius in *Genes.* p. 157. ubi dicit: Mosis &
Pauli doctrinæ valde congruere & consentire Aristotelis & Peri-
pateticorum sententiam, appellantium foeminam animal occasio-
natum. Rectè enim monet *Immortalis Memoria Vir Dn. ALBERTI,*
Perenne Lipsiensis Academia Decus Comp. J. N. Orthodox P. II. cap.
X. §. 21. Aliud esse generationem feminae per occasionem aut casum ex
imbecillitate seminis virilis, si hoc potens non sit producere Marem,
prout sentit Philosophus; aliud creationem ejus à sapientissimo, ac be-
nignissimo DEO in subsidium viri, qui est sensus Spiritus Sancti.

§. V.

Hinc ergo jam descendit, quòd in rebus conjugii atque fami-
liae maritus pro lubitu disponere queat, nisi vel lege positiva, qua
restringi hæc potestas potest, aliud determinatum sit; vel saltem
pacto conventum. Quòd etiam dotis illatio referenda, utpote quæ
non ex jure naturali est; cum etiam sine bonis ab uxore illatis matrimo-
nium consistere possit. Unde apud Japonios indotatae uxores
sunt; & quamvis ipso nuptiarum die certam pecuniæ summam,
Sponsæ Parentes Sponso mittant; istamen eam non accipit, sed iis
remittit; & ejus rei hanc jactitant causam, quòd nolint ullam uxori-
bus superbia occasionem subministrare. *Varen. descr. Japon. c. 12.*

§. VI.

Similiter jus constituendi domicilium penes maritum est, &
uxor id tenetur sequi, tanquam pars seu portio familiae; nisi scili-
cet justam dissentendi alleget causam. Atque hinc Japoniorum pro-
verbium: *Fæminam per omnem vitam propria habitatione carere;*
puellam enim in parentum ædibus, nuptam in mariti, viduam in libero-
rum domibus agere. *Varen. c. l.*

§. VII.

Quæritur autem, juxta quam Regulam metiri potestatem ma-
ritalem oporteat, ut constet, quousque se illa extendat? Estimanda
verò ea sine dubio est ex *hujus Societatis sine.* Ex quo jam pri-
mùm liquet, jus hoc mariti in uxorem dominium in sensu rigoroso
vocari non posse. Cum enim una fiat caro cum uxore, qui domi-
nari

nari ipsi poterit? Effectus enim dominiū regulariter est, quod quis re sua etiam abuti possit, quod rationi conjugii repugnat. Unde *Aristoteles* modum regiminis circa uxorem cum *Politico* confert. Quemadmodum imperium in Liberos cum *Regio*, & in servos cum *Despotico* comparat. Ex quibus illud etiam jam fluit, non competere marito quā tali in uxorem *jus vitæ & necis*, cum ad finem matrimonii hoc medio opus non sit. Quamobrem id non satis convenienter juri naturali olim obtinuisse videtur apud *Gallos*, de quibus *Cæsar* B. G. VI. c. 9. item *Germanos*, de quibus videri potest *Tacitus German. XIX.* Apud alios quoque populos eundem morem viguisse testatur *Bodin. de Republ. l. 3. & Arniseus de jure Connubii cap. 7. Sect. 4.* Vice versa autem haud dubiè etiam *Ægyptii* in generositatem viros decentem peccarunt, cum ipsi muliebria munia obire, dum interea fœminæ (teste *Herodoto*) virilibus officiis defungerentur. Idem quoque de *Lyciis* memoratur, quos utrosque propterea in rationem contumaces haut incongruè vocat *Præschius Diss. de bono Cæve §. 6. conf. Grot. de I. B. & P. p. m. 451.*

§. IIX.

Devenimus jam ad matrimonii definitionem. Hic verò haud dubiè lapsus est *Grotius*, cum id definivit per *cohabitationem maris cum fœmina talem, quæ fœminam quasi constituat sub oculis & custodia maris, conjuncta cum fide, quæ se mari fœmina obstringat.* Multò enim hæc laxior definitio est, quàm natura definiti patitur; quamvis nec lege naturali, nec divinâ positivâ quicquam præterea ad matrimonii essentiam desiderari velit *Simon Gr. Eretem. L. II. c. 5. §. 33. seq.* Quod enim ait, per hanc cohabitationem constitui fœminam *sub oculis & custodia maris*, id itidem ad alias potestates pertinet. Nam & eadem ratione Filia & pupilla sunt sub oculis & custodia Patris & Tutoris. Illud verò multò pejus, quod promissionem fidei conjugalis ad solam uxorem vult restringi, non autem esse reciprocā; Cum contra naturalis ratio dicitur, mutuat hinc inter maritum & uxorem obligationem esse, cum quoad potestatem in Corpus, tum quoad reciprocā auxilii fidem. Quò pertinent ea, quæ *Apostolus 1. Cor. VII, 4.* asserit, ubi dicitur, neque virum neque fœminam habere potestatem corporis sui, sed reciprocā in ipsis obligationem